

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 8/1 2019 s. 538-548, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SORUNLARINA İLGİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Onur ER*

Kürşad Çağrı BOZKIRLI**

Geliş Tarihi: Şubat, 2019

Kabul Tarihi: Mart, 2019

Öz

Tarama modeliyle yürütülmüş olan bu araştırmanın amacı Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgi durumlarını incelemektir. Örneklemenin basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlendiği araştırmaya Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören 144 Türkçe öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Polatcan, Bozkırlı ve Er (2018) tarafından geliştirilmiş olan “Yabancı Uyruklu Öğrenci Sorunlarına İlgili Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “kültürel sorunlara ilgi”, “sosyoekonomik sorunlara ilgi”, “ders dışı sorunlara ilgi” ve “ders içi sorunlara ilgi” isimli dört alt boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır. Veri analizinde SPSS 17.0 paket programının kullanıldığı araştırmanın sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına orta düzeyde ilgi duydukları, yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgilerinin cinsiyetlerine ve memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumuna göre farklılaşmadığı ayrıca ölçek maddelerine katıldıkları veya kısmen katıldıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı uyruklu öğrenci, sorun, Türkçe öğretmeni adayı, nicel araştırma.

THE ANALYSIS OF INTERESTS OF TURKISH LANGUAGE TEACHER CANDIDATES TOWARDS THE PROBLEMS OF FOREIGN STUDENTS ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

Abstract

The aim of this research conducted by survey method is to study the interests of Turkish teacher candidates studying in Kafkas University in the problems of foreign students. 144 Turkish teacher candidates studying in Kafkas University were included in the study where the sample was determined by the simple random sampling method. In the research, the tool used to collect data was “Scale of Interest of the Problems of Foreign Students” developed by Polatcan, Bozkırlı and Er (2018). The scale has four sub dimensions namely “interest in cultural problems,” “interest in

* Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, onurer1827@gmail.com.

** Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, kursad36@gmail.com.

sociocultural problems,” “interest in problems other than courses,” and “interest in problems related to courses,” and 21 articles. At the end of the research where the data analysis was performed through the SPSS 17.0 package software, it was determined that Turkish teacher candidates were moderately interested in foreign students’ problems, that their interests do not differ according to gender or whether there is a refugee camp in their home town or not and that they agreed or partially agreed with the articles of the scale.

Keywords: Foreign student, problem, Turkish language teacher candidates, quantitative research.

1. Giriş

Türkiye son yıllarda çeşitli sebeplerle yabancı uyruklu öğrenci sayısında artış görülen ülkelerden biridir. Yükseköğretim Kurulu verilerine göre 2017-2018 öğretim yılında Türkiye’ye yükseköğrenim görmek için gelen yabancı uyruklu öğrenci sayısı 114.756’dır (YÖK, 2019). Dünya genelindeki uluslararası öğrenci sayıları (UNESCO, 2018) açısından değerlendirildiğinde bu sayı hâlâ yeterli olmasa da Türkiye’de üniversite sayısındaki ciddi artış ve Türk üniversitelerinin kendilerine “uluslararasılaşma”yı önemli bir hedef olarak belirlemesinin Türkiye’ye gelen yabancı uyruklu üniversite öğrencisi sayısını artırmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Yabancı uyruklu öğrenci sayısındaki artış birtakım sorunları beraberinde getirmiştir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde Türkiye’nin çeşitli şehirlerinde üniversite eğitimi alan öğrencilerin dilden kaynaklı, akademik, ekonomik, sosyal, bürokratik... birtakım problemler yaşadıkları görülmektedir (Açık, 2008; Özçetin, 2013; Biçer, Çoban ve Bakır, 2014; Snoubar, 2015; Başaran Alagöz ve Geçgil, 2017; Ertürk, Filizöz ve Erdirençelebi, 2017; Malekısanımaleki ve Altay, 2017; Usta, Sayın ve Güzelipek, 2017; Yardımcıoğlu, Beşel ve Savaşan, 2017; Zavalı ve Gündoğ, 2017). Bu problemlerin çözümünde yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgi duyan sınıf arkadaşlarının önemli rol oynayacakları düşünülmektedir. Çünkü “Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma” (Türkçe Sözlük, 2010) anlamına gelen ilgi insan davranışlarını etkileyen önemli faktörlerden biridir. Özellikle geleceğe dönük tercihlerde ilgi duyulan konulara göre hareket edilir (Ertaş Kılıç ve Keleş, 2017). Örneğin eğitimde ilginin akademik başarı üzerindeki etkisi üzerine yapılan araştırmalar akademik başarı ile derse duyulan ilgi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir (Laçin Şimşek ve Nuhoğlu, 2009; Akın, Uğur ve Akın, 2014). Buradan hareketle bir probleme ilgi duymanın bireyi problemin çözümü konusunda pozitif ve katılımcı bir tavır sergilemeye yönlendireceğini varsaymak yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla öğretmen adaylarının özellikle de dil eğitimcisi olacak Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyrukluların sorunlarına ilgi durumlarının tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda yapılan bu araştırma ile bünyesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısını artırmayı hedefleyen üniversitelerden biri olan Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgi durumlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgi düzeyleri nedir?
- Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgileri cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
- Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgileri memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumlarına göre değişmekte midir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) ile yapılmıştır. “Sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan tarama araştırmaları, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu veya olayla ilgili olarak görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır” (Karakaya, 2011, s. 59).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kafkas Üniversitesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenim gören Türkçe öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Örneklemine ise söz konusu evrenden basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 144 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Tablo 1: Örneklemenin Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişken	N
Cinsiyet	Kadın
	80
	Erkek
	64
	Toplam
	144

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya 80 kadın, 64 erkek Türkçe öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırmada örneklemin çoğunluğunu kadın katılımcılar oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Polatcan, Bozkırlı ve Er (2018) tarafından geliştirilen “Yabancı Uyruklu Öğrenci Sorunlarına İlgili Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “kültürel sorunlara ilgi”, “sosyoekonomik sorunlara ilgi”, “ders dışı sorunlara ilgi” ve “ders içi sorunlara ilgi” adlı dört alt boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geliştiricileri tarafından “kültürel sorunlara ilgi”, “sosyoekonomik sorunlara ilgi” ve “ders dışı sorunlara ilgi” ve “ders içi

sorunlara ilgi” alt boyutları için tespit edilen Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı sırasıyla .89, .80, .87, .86 ölçeğin tamamında ise .93’tür. Bu araştırma kapsamında hesaplanan Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının alt boyutlar için sırasıyla .88, .83, .84, .85 ölçeğin tamamı için ise .93 olduğu tespit edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada sonucunda elde edilen nicel veriler SPSS 17.0 paket programına aktarılmıştır. Daha sonra ilk olarak verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için Kolmogrov-Simirnov testinden faydalanılmıştır. Kolmogrov-Simirnov testi sonucunda puanların normal dağılım göstermediği anlaşıldığından verilerin analizinde parametrik olmayan testlere başvurulmuştur.

Araştırmada öğrencilerin ölçek maddelerine katılma derecelerine ilişkin belirlenen puan aralıkları ise şöyledir:

Tamamen Katılıyorum: 4.21-5.00,

Katılıyorum: 3.41-4.20,

Kısmen Katılıyorum: 2.61-3.40,

Katılmıyorum: 1.81-2.60,

Tamamen Katılmıyorum: 1.00-1.80.

3. Bulgular

3.1. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgili düzeyleri

Tablo 2. Katılımcıların Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunlarına İlgili Puanlarının Ortalamaları

Ölçek Boyutları	N	$\bar{X}$	S
Kültürel sorunlara ilgi	144	24.46	6.57
Sosyoekonomik sorunlara ilgi	144	18.83	5.37
Ders dışı sorunlara ilgi	144	17.77	4.44
Ders içi sorunlara ilgi	144	11.43	3.08
Toplam	144	72.50	16.28

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adaylarının puan ortalamaları “kültürel sorunlara ilgi” alt boyutunda 24,46, “sosyoekonomik sorunlara ilgi” alt boyutunda 18,83, “ders dışı sorunlar sorunlara ilgi” alt boyutunda 17,77, “ders içi sorunlar sorunlara ilgi” alt boyutunda 11,43 ve ölçeğin genelinde 72,50’dir. Ölçeğin yedi maddelik “kültürel sorunlara ilgi” alt boyutundan alınabilecek en düşük puan yedi en yüksek puan 35, altı maddelik “sosyoekonomik sorunlara ilgi” alt boyutundan alınabilecek en düşük puan altı en yüksek puan 30, beş maddelik “ders dışı sorunlara ilgi” alt boyutundan alınabilecek en düşük

puan beş en yüksek puan 25, üç maddelik “ders içi sorunlara ilgi” alt boyutundan alınabilecek en düşük puan üç en yüksek puan 15’tir. Ölçeğin tamamından alınabilecek en düşük puan 21 en yüksek puan ise 105’tir. Dolayısıyla Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgilerinin ortalamanın biraz üstünde olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Katılımcıların “Yabancı Uyruklu Öğrenci Sorunlarına İlgi Ölçeği”nin Maddelerine Yönelik Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapmaları

Maddeler	N	$\bar{X}$	S	Anlamı
1. Ders esnasında yabancı uyruklu öğrencileri derslere katılmaları için cesaretlendiririm.	144	3.61	1.25	Katılıyorum
2. Ders esnasında yabancı uyruklu öğrencilere bilmedikleri kelimelerin anlamlarını söylerim.	144	3.99	1.13	Katılıyorum
3. Ders esnasında yabancı uyruklu öğrencilerin not tutmalarına yardımcı olurum.	144	3.83	1.10	Katılıyorum
4. Yabancı uyruklu öğrencilerin alttan aldıkları derslerin sınavlarına hazırlanmalarına yardımcı olurum.	144	3.59	1.13	Katılıyorum
5. Yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenci işleriyle iletişimlerine yardımcı olurum.	144	3.86	1.11	Katılıyorum
6. Yabancı uyruklu öğrencilere üniversite kulüplerine katılmaları için yol gösteririm.	144	3.30	1.15	Kısmen Katılıyorum
7. Yabancı uyruklu öğrencilerin üniversite içindeki sosyokültürel (panel, sergi, konferans vb.) faaliyetlere katılmasına yardımcı olurum.	144	3.36	1.11	Kısmen Katılıyorum
8. Yabancı uyruklu öğrencilere kütüphanede yardımcı olurum.	144	3.64	1.15	Katılıyorum
9. Yabancı uyruklu öğrencilerle okul dışı saatlerde zaman geçiririm.	144	3.15	1.17	Kısmen Katılıyorum
10. Yabancı uyruklu öğrencileri evime davet ederim.	144	3.00	1.33	Kısmen Katılıyorum
11. Yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik sorunlarını çözmeye yardımcı olurum.	144	2.97	1.17	Kısmen Katılıyorum
12. Yabancı uyruklu öğrencilerin barınma problemlerini çözmelerine yardımcı olurum.	144	3.26	1.17	Kısmen Katılıyorum
13. Yabancı uyruklu öğrencileri kendi arkadaş çevremle tanıştıtırırım.	144	3.45	1.13	Katılıyorum
14. Yabancı uyruklu öğrencilerin aile ortamına girmesine izin veririm.	144	2.97	1.26	Kısmen Katılıyorum
15. Yabancı uyruklu öğrencilere Türk kültürünü tanıtmak için çaba harcarım.	144	3.70	1.22	Katılıyorum
16. Yabancı uyruklu öğrencilere Türk yemeklerini tanıtırım.	144	3.62	1.16	Katılıyorum
17. Yabancı uyruklu öğrencilerle Türk filmleri ve dizileri izlerim.	144	3.31	1.31	Kısmen Katılıyorum
18. Yabancı uyruklu öğrencilere Türk müziklerini dinletirim.	144	3.52	1.15	Katılıyorum
19. Yabancı uyruklu öğrencileri dinî ve millî bayramlar ile günlerden haberdar ederim.	144	3.52	1.28	Katılıyorum
20. Yabancı uyruklu öğrencilere geleneksel Türk kıyafetleri hakkında bilgi veririm.	144	3.35	1.24	Kısmen Katılıyorum
21. Yabancı uyruklu öğrencilerle tarihî ve kültürel mekânları ziyaret ederim.	144	3.40	1.21	Kısmen Katılıyorum

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların genel olarak ölçek maddelerini katılıyorum ya da kısmen katılıyorum düzeyinde puanladıkları görülmektedir. Katılımcılar 11 ölçek maddesine (1,

2, 3, 4, 5, 8, 13, 15, 16, 18, 19) katıldıklarını belirtirken 10 ölçek maddesine (6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 20, 21) ise kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

3.2. Türkçe öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgileri

Tablo 4. Katılımcıların Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunlarına İlgilerinin Cinsiyetlerine Göre Durumuna İlişkin U-Testi Sonucu

	Gruplar	N	Sıralar ortalaması	Sıralar toplamı	M-Whitney U	Z	p
Kültürel sorunlara ilgi	Kadın	80	70.26	5941.00	2419.000	-.568	.570
	Erkek	64	70.30	4499.00			
Sosyoekonomik sorunlara ilgi	Kadın	80	73.32	5865.50	2494.500	-.264	.792
	Erkek	64	71.48	4574.50			
Ders dışı sorunlara ilgi	Kadın	80	74.97	5997.50	2362.500	-.796	.426
	Erkek	64	69.41	4442.50			
Ders içi sorunlara ilgi	Kadın	80	72.00	5760.00	2520.000	-.162	.871
	Erkek	64	73.13	4680.00			
Toplam	Kadın	80	73.69	5895.50	2464.500	-.384	.701
	Erkek	64	71.01	4544.50			

Tablo 4 incelendiğinde cinsiyete göre katılımcıların yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgileri arasındaki fark [“kültürel sorunlara ilgi” (U= 2419.000), “sosyoekonomik sorunlara ilgi” (U= 2494.500), “ders dışı sorunlara ilgi” (U= 2362.500), “ders içi sorunlara ilgi” (U= 2520.000), “toplam” (U= 2464.500)] $p>0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu kadın ve erkek katılımcıların yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgilerinin benzer olduğunu göstermektedir.

3.3. Türkçe öğretmeni adaylarının memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgileri

Tablo 5. Katılımcıların Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunlarına İlgilerinin Memleketlerinde Mülteci Kampı Bulunmasına Göre Durumuna İlişkin U-Testi Sonucu

	Gruplar	N	Sıralar ortalaması	Sıralar toplamı	M-Whitney U	Z	p
Kültürel sorunlara ilgi	Var	69	71.88	4960.00	2545.000	-.170	.865
	Yok	75	73.07	5480.00			
Sosyoekonomik sorunlara ilgi	Var	69	77.80	5368.00	2222.000	-	.143
	Yok	75	67.63	5072.00			
Ders dışı sorunlara ilgi	Var	69	71.92	4962.50	2547.500	-.160	.873
	Yok	75	73.03	5477.50			
Ders içi sorunlara ilgi	Var	69	70.90	4892.00	2477.000	-.446	.655
	Yok	75	73.97	5548.00			
Toplam	Var	69	73.28	5056.00	2534.000	-.214	.831
	Yok	75	71.79	5384.00			

Tablo 5 incelendiğinde memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumuna göre katılımcıların yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgileri arasındaki fark [“kültürel

sorunlara ilgi” (U= 2545.000), “sosyoekonomik sorunlara ilgi” (U= 2222.000), “ders dışı sorunlara ilgi” (U= 2547.500), “ders içi sorunlara ilgi” (U= 2477.000), “toplam” (U= 2534.000)] $p>0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumuna var veya yok yanıtı veren katılımcıların yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına yönelik ilgilerinin benzer olduğunu göstermektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgi durumlarını tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrenci sorunlarına orta düzeyde ilgi duydukları, ilgilerinin cinsiyetlerine ve memleketlerinde mülteci kampı bulunup bulunmamasına göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının 21 maddeden oluşan ölçeğin maddelerine verdikleri cevaplar incelendiğinde ölçeğin 11 maddesi “Katılıyorum”, 10 maddesi ise “Kısmen Katılıyorum” düzeyinde puanlanmıştır. Ölçek en yüksek ve en düşük puanlı maddeler açısından değerlendirildiğinde ölçeğin “Ders esnasında yabancı uyruklu öğrencilere bilmedikleri kelimelerin anlamlarını söylerim.” şeklindeki ikinci maddesinin 3.99 ile en yüksek, “Yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik sorunlarını çözmeye yardımcı olurum.” şeklindeki 11. ile “Yabancı uyruklu öğrencilerin aile ortamına girmesine izin veririm.” şeklindeki 14. maddelerin 2.97 ile en düşük puan ortalamalarına sahip maddeler olduğu anlaşılmıştır. 2. maddenin yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçeyi bilmemelerinden kaynaklı bir durum olması ve Türkçe öğretmenlerinin bu maddeye en yüksek puanı vermesi Türkçe öğretmeni adaylarının meslekleriyle ilgili öz yeterliklerinden kaynaklı olabilir. Bu durum Göçer’in (2016) Türkçe öğretmeni adaylarının sözlük bilgisi ve sözcük dağarcığı açısından Türkçe öğretmenlerinden daha iyi düzeyde olduklarını ortaya koyan araştırmasıyla birlikte düşünüldüğünde bu araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adaylarının da sözlük bilgisi ve sözcük dağarcığı açısından iyi düzeyde oldukları ya da en azından kendilerini bu konularda yeterli gördükleri şeklinde yorumlanabilir. Bu duruma paralel bir biçimde Er ve Demir de (2013) Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmenleri açısından en ciddi problem olarak sözcük dağarcığı yetersizliğini gördüklerini ifade etmişlerdir.

Düşük ortalama puana sahip 11. madde Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik sorunlarının çözümü konusuna ilgili olmadıklarını göstermektedir. Bu durum katılımcıların kendi yaşadıkları ekonomik problemlerden kaynaklı olabilir. Ayrıca 14. maddenin düşük ortalama puanından hareketle Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencileri aile ortamlarına sokmaya ilgi duymadıkları anlaşılmıştır. “Kısmen Katılıyorum”

düzeyinde puanlanan maddelere genel olarak bakıldığında çoğunlukla yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal hayata katılımlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Yapılan çeşitli araştırmalarda (Özçetin, 2013; Malekisanimaleki ve Altay, 2017) Türkiye’de yükseköğrenim gören yabancı uyrukluların en önemli problem olarak sosyal hayata uyumu ve yaşadıkları yalnızlığı gördükleri belirtildiğinden Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin aslında en önemli iki problemini çözme konusuna ilgi duymadıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmanın başlangıç aşamasında Suriye’deki iç savaş nedeniyle yaşanan mülteci akınının Türkiye’de birtakım eğitsel ve sosyal problemlere sebep olduğunu gösteren araştırmalardan (Bozkırlı ve Er, 2018; Bozkırlı, Er ve Alyılmaz, 2018) hareketle memleketlerinde mülteci kampı bulunma durumunun Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgilerini etkileyebileceği düşünülmüş ve bu durum bir değişken olarak belirlenmiştir. Ancak araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgilerinin memleketlerinde mülteci kampı bulunup bulunmasından etkilenmediği anlaşılmıştır.

Yükseköğrenim için Türkiye’nin çeşitli şehirlerine gelen yabancı uyrukluların sayısının artması için bu öğrencilerin yaşadıkları çeşitli problemlerin çözümü büyük önem arz etmektedir. Bu sorunların tespit edilmesi ve çözümünde devlet destekli çeşitli projelerin hayata geçirilmesi kadar problem yaşayan yabancı uyrukluların sınıf arkadaşlarının problemlerin tespitine ve çözümüne ilgi duyması da gerekmektedir. Farklı üniversitelerde yapılacak yeni araştırmalar ile üniversite öğrencilerinin yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına ilgilileri ve ilgilerini etkileyen değişkenler tespit edilebilir.

Kaynaklar

- Açık, F. (2008). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu, KKTC, 1-11.
- Akın, A., Uğur, E. ve Akın, Ü. (2014). Derse ilgi ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1471-1480.
- Başaran Alagöz, S. ve Geçgil, T. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin sorunlarının incelenmesi: Konya ili örneği. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20(4), 278-284.
- Biçer, N., Çoban, İ. ve Bakır, S. (2014). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin karşılaştığı sorunlar: Atatürk Üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 125-135.
- Bozkırlı, K. Ç. ve Er, O. (2018). Investigating teacher views on improving the speaking skills of Syrian students. *European Journal of Education Studies*, 4(6), 66-79.

- Bozkırlı, K. Ç., Er, O. ve Alyılmaz, S. (2018). Teacher opinions based evaluation of problems in Turkish instruction to Syrians. *European Journal of Foreign Language Teaching*, 3(2), 130-146.
- Er, O. ve Demir, Ö. (2013). Konuşma becerisinin Türkçe öğretmenleri tarafından kullanılabilirliğine ilişkin türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1417-1436.
- Ertaş Kılıç, H. ve Keleş, Ö. (2017). Astronomiye yönelik ilgi ölçeği geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 13(1), 35-54.
- Ertürk, E., Filizöz, B. ve Erdirencelebi, M. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin intibak sorunları: Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler üzerine bir araştırma. *Researcher: Social Science Studies*, 5(8), 49-68.
- Göçer, A. (2016). Türkçe öğretmenleri ve öğretmen adaylarının ‘sözlük bilgisi ve sözcük öğretimi’ne yönelik yeterlikleri. *Millî Eğitim*, 210, 373-390.
- Karakaya, İ. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. A. Tanrıoğen (ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2. Baskı) içinde (s. 55-84). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Laçın Şimşek, C. ve Nuhoglu, H. (2009). Fen konularına yönelik geçerli ve güvenilir bir ilgi ölçeği geliştirme. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-41.
- Malekısanımalek1, R. ve Altay, B. (2017). Ondokuz Mayıs Üniversitesi’nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, (1-2-3), 71-96
- Özçetin, S. (2013). *Yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını etkileyen etmenler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Paksoy, H. M., Paksoy, S. ve Özcalıcı, M. (2012). Türkiye’de yüksek öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal sorunları: Gap Bölgesi üniversiteleri örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 85-94.
- Polatcan, F., Bozkırlı, K. Ç. ve Er, O. (2018). Yabancı uyruklu öğrenci sorunlarına ilgi ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Studies*, 13(19), 1485-1498.
- Snoubar, Y. (2015). *Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sorunları ve sosyal hizmet gereksinimleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu (2010). *Türkçe sözlük*. (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- UNESCO (2018) Institute for Statistics (UIS). [http:// data.uis.unesco.org](http://data.uis.unesco.org) (Erişim Tarihi: 05.01.2019).
- Usta, S., Sayın, Y. ve Güzelipek, Y. A. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin kente ve üniversiteye uyumu: Karaman ili örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(3), 565-577.
- Yardımcıoğlu, F., Beşel, F. ve Savaşan, F. (2017). Uluslararası öğrencilerin sosyo-ekonomik problemleri ve çözüm önerileri (Sakarya Üniversitesi örneği). *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12, 1, 203-254.
- Zavalsız, Y. S. ve Gündag, E. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-kültürel entegrasyonu (Karabük Üniversitesi örneği). *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 3168-3192.

Extended Abstract

Turkey is one of the countries in which the number of foreign students has been increasing for various reasons in recent years. According to the data of Higher Education Council, the number of foreign students who have come to Turkey in the 2017-2018 academic year is 114.756 (Higher Education Council - YÖK, 2019). Even though this number is still inadequate with regard to the number of international students worldwide (UNESCO, 2018) it is clear that the solid increase of the number of universities in Turkey and Turkish universities' designating "internationalization" as a target of value, will keep increasing the number of foreign university students in Turkey.

This research aims to determine the interests of Turkish teacher candidates studying in Kafkas University, which is one of the universities aiming to increase the number of its foreign students, in terms of the problems of foreign students. In accordance with the purpose of the research, the following questions were directed:

- What is the Turkish teacher candidates' level of interest in terms of the problems of foreign students?
- Does the Turkish teacher candidates' interest in the problems of foreign students depend on gender?
- Does the Turkish teacher candidates' interest in the problems of foreign students change according to whether there is a refugee camp in their home town?

This research was conducted through "survey", which is among quantitative research methods. "Survey researches being used widely in social sciences are the researches which are conducted on large groups. The opinions and attitudes of the people in the group regarding a phenomenon or event are considered and there is an effort to describe the phenomena and events" (Karakaya, 2011, p. 59).

The study group of the research is the Turkish teacher candidates studying in academic year 2018-2019 in Kafkas University. The sample is composed of 144 Turkish teacher candidates chosen with the simple random sampling method from the concerned universe.

Throughout the research, "The Scale of Interest in the Problems of Foreign Students," developed by Polatcan, Bozkırlı and Er (2018) was used as the data collection tool. The scale has four sub dimensions namely "interest in cultural problems," "interest in sociocultural problems," "interest in problems other than courses," "interest in problems related to courses," and 21 articles. Within the context of this research, it was determined that the calculated Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was .88, .83, .84 and .85 respectively for sub-dimensions and .93 for the whole scale.

At the end of this research, which aimed to determine the interest of Turkish teacher candidates studying in Kafkas University in the problems of foreign students, it was found out that Turkish teacher candidates were moderately interested in foreign students' problems and that their interest did not differ according to gender or whether there is a refugee camp in their home town or not.

When the answers of Turkish teacher candidates to the articles of the scale formed of 21 articles were studied, 11 articles of the scale were graded as "I agree," and 10 of them as "I partially agree". When the scale was evaluated in terms of the articles with highest and lowest scores, the second article "I would help foreign students with the meanings of the words they do not know in class." had the highest score of 3.99. On the other hand, the 11th article "I would try to help foreign students in solving their economic problems," and the 14th article "I would let foreign students to join my family." had the lowest score of 2.97. That the 2nd article is a situation regarding the foreign students' unfamiliarity with Turkish language and that the Turkish teachers gave the highest score to this article, may stem from the self-efficacy of Turkish teacher candidates regarding their profession. Considered together with Göçer's research (2016) which reveals that Turkish teacher candidates are on a better level than Turkish teachers in terms of lexicography and vocabulary, this may lead us to comment that the Turkish teacher candidates who joined this research have a good level of lexicography and vocabulary or at least that they consider themselves adequate regarding these issues. Parallel to this situation, Er and Demir (2013) have stated that Turkish teacher candidates consider vocabulary inadequacy as the most serious problem for Turkish teachers.

The 11th article with a low average score points out that Turkish teacher candidates are not interested in solving the economic problems of the foreign students. This may be due to the participants' own

economic problems. Besides, based on the low average score of the 14th article, it was found out that Turkish teacher candidates were not interested in including foreign students in their family environments. When the articles graded as “I partially agree” were examined in general, it was found to be mostly related to the foreign students’ participation in social life. Since it is stated that foreigners having higher education in Turkey consider adaptation to social life and the loneliness they experience as the most important problem in various researches (Özçetin, 2013; Malekısanımaleki and Altay, 2017), it is understood that Turkish teacher candidates are actually not interested in solving the most important two problems of foreign students.

At the beginning of the research, based on the researches which show that the refugee influx stemming from the civil war in Syria causes some educational and social problems in Turkey (Bozkırlı and Er, 2018; Bozkırlı, Er and Alyılmaz, 2018), it was thought that the presence of a refugee camp in their home town may affect the interest of Turkish teacher candidates in foreign students’ problems and this situation was determined as a variable. However, at the end of the research it was found out that the Turkish teacher candidates’ interest in foreign students’ problems was not affected by whether there was a refugee camp in their home town or not .

In order to increase the number of the foreigners coming to the various cities of Turkey to study, it is crucial that various problems these students face are solved. In the identification and solution of these problems, the interest of foreigners who experience problems in the identification and solution of their classmates’ problems is as important as the materialization of various state-sponsored projects. The interest of university students in the problems of foreign students and the variables that effect their interest may be determined with new studies that will be carried out in different universities.